

25.76x34.67	1/3	1 עמוד	המגזין - מעריב	01/2022	80079172-4
ערמוניה - מאת יוסי אלפ - 26190					

מעריב **המגזין**

הסיפור שלו

יוסי אלפי משיק ספר חדש, "ערמוניה", העוסק בסרטן הערמונית, שממנו החלים, מספר על ההתמודדות המתגרת עם המחלה, מגלה למה בנט אמר לו "חוללת לי מהפכה בראש", ואומר על מי שלא רוצים להתחסן: "אני לא מבין מה עובר בראש שלהם. מה זה חוסר האחריות הזו?"

דודי פטימר | 06

23.46x32.29	2/3	6 עמוד	המגזין	מערב -	01/2022	80079139-7
ערמוניה - מאת יוסי אלף - 26190						

"המעברה מלווה אותי עד היום". אלפי צילום: ג'ואי כהן

"ניסיתי לצחוק ולהצחיק, אבל מבעד לצחוקים הפחד אכל אותי"

יוסי אלפי משיק ספר שירים חדש, "ערמוניה", העוסק במאבקו בסרטן הערמונית, שממנו החלים • עכשיו הוא חוזר לתקופה הקשה שעבר ("זה תפס אותי במקום הכי רגיש בחיי"), מספר על הפגישה עם נפתלי בנט, כשהיה שר חינוך ("הבנתי שאין לו מושג מה זו מעברה"), יוצא נגד השיח בכנסת ("טון בהמתי") ולא מצליח להבין את מי שלא מתחסן: "אני לא יכול לסבול את אלה מהמשפחה שלי שלא הולכים להתחסן, אני מרגיש שהם מאיימים עליי"

דודי פטימר

ויעשה צחוק מכל הקטע הזה. שאלוהים יעזור לי."

"זו לא הארץ שהכרתי"

בימים אלה עסוק אלפי (76) במה שהוא מגדיר כאחד ממפעלי חייו: הקמת האתר הלאומי למורשת המעברות. "זה פרויקט שאני עובד עליו כבר הרבה שנים, ועכ" שיו הוא מגיע לכדי יישום, הרבה הודות לקבוצת אנשים מהליגה הלאומית של המדינה שנותנים שכם", הוא אומר. "זה יהיה אתר במרכז המדינה שישחזר את החיים במעברות כפי שאני ורבים מבני דורי חוונו אותם. להתהלך ברחובות של אוהלים וצריפונים, לחוות איך נראו החיים ולחוש אותם על הבשר. יהיו צריף קטן וזהה לצריף ששימש בית ספר בת-קופת המעברות לילדים מכיתה א' עד ח' ועוד זיכרונות. תקופת המעברות הייתה התקופה ההרואית ביותר של הציונות בעיניי". הוא נולד בכצרה שבציריך ובגיל 4,

טן הערמונית". הספר מתמקד בחווייה האישית-רפואית, במחלה, בטיפול ובש-לבי ההחלמה, והכל בתיבול הומוריסטי. "זה ספר שנכתב בקריזה. אין לי מושג אפילו מדוע כתבתי אותו, אבל הוא היה עוגן עבורי בתוך הבלגן", מספר אלפי. "זה התחיל מכתבת ראשי פרקים והת-גבש לכדי ספר. הראשונה שהקראתי לה את השירים הייתה אשתי האהובה סו, שהייתה לצדי לכל אורך הטיפוליים. היא פרצה בבכי. התברר שהיא עברה את זה יותר קשה ממני".

איך אתה מרגיש היום?
"נהדר. היום, כשאני עובר טיפול כזה או אחר, אני כבר מומחה".
ספרו החדש יושק באירוע שיתקיים ב-14 בינואר בבית היוצר בנמל תל אביב, שאותו ינחה בנו, השחקן גורי אלפי, ובו ישתתפו גם בתו, המוזיקאית והזמרת שרי אלפי, הזמר-בדרן דורי בן זאב, המוזיקאי בועז בן משה וחברים לדרך. "זה יהיה מפגש של חברים והומור", הוא מבטיח בהתרגשות. "בטח גורי ירד עליי

רוצים לדבר על זה, ולי נתנו חמישה טל-פונים של אנשים כאלה. צלצלתי אליהם באקראי והשתגעתי מזה שאנשים שאני לא מכיר מדברים על הכל בפתיות: מתי משתנים? מה עושים עם חיי המין? מתי קמים בלילה? ועוד שאלות מהסוג הזה".

אחת מצפירות ההרגעה בתקופה זו נאה מכיוון בלתי צפוי. "באותה תקופה ראיתי ראיון של צדי צרפתי שבו הוא אמר שזו לא בוסה לדבר על הפרוסטטה", הוא נזכר. "כיוון שהכרתי את צדי עוד מימי כשחקן בקאמרי, צלצלתי אליו וסיפרתי לו. הוא אמר לי: 'אה, זה שום דבר, אתה לא תמות מזה. תמות אולי מדי-ברים אחרים'. הוא ידע את כל הפרטים על המחלה והיה מעורה בעניינים כמו אנציקלופדיה. כל פעם שאלתי אותו שאלות אינטימיות יותר ויותר והוא ענה על הכל. הוא מאוד עזר לי להתמודד". בין גילוי המחלה, הטיפולים ותהליך ההחלמה הארוך, החל אלפי לכתוב את ספרו ה-28 - "ערמוניה: שירים מסר-

ל פני כשבע שנים חטף השחקן, הבמאי, הסופר ומספר הסיפורים יוסי אלפי את אחת המהלומות הגדולות בחייו: הוא הת-כלה לא ידעתי מה זה, אבל עשו לי כל מיני בדיקות והופניתי לאורולוג. לפני כשלוש שנים נכנסתי לניתוח להוצאת הגידול. זה תפס אותי במקום הכי רגיש שלי בחיים, אבל טיפלו בי יפה, והתקופה הקשה הזו עברה", הוא מספר. מה עבר לך בראש כשגילית שאתה הולה?

"ידעתי שאתגבר ושאהיה בסדר. ני-סיתי לצחוק ולהצחיק והחדר שלי בתל השומר הפך להיות כמו מתנ"ס, כי כולם היו באים לשמוע סיפורים, גם האחים והאחיות. אבל מבעד לצחוקים, הפחד אכל אותי. למזלי היה איתי צוות רפואי נהדר שסייע לי לעבור את זה".
תאר את ההתמודדות עם המחלה.
"גיליתי שאנשים שעברו את זה מאוד

24.73x32.12	3/3	7 עמוד	המגזין	מעריב	01/2022	80079140-9
ערמוניה - מאת יוסי אלפי - 26190						

”וכתב בקריזה”
עטיפת הספר

”בטח גורי ירד עליי, שאלוהים יעזור לי.” עם ילדיו, שרי וגורי צילום: רענן כהן

וביקשו שאקצר. באתי עם ספר והראיתי לו תמונות מהמעברה. הוא הביט ואמר לי: 'יוסי תגיד, אתם חייתם ככה?' ואז הבנתי שאין לו מושג מה זו מעברה. הוא פתח את הדלת, צעק לרל"שית שתבטל את כל הפגישות ואמר לה: 'אני רוצה ללמוד מיוסי את כל מה שהוא מספר לי על המעברות'. הוא אמר: 'אתה לא מבין מה עשית לי, חוללת לי מהפכה בראש'. זו הגדולה שלנו: הקמנו מדינה ממחנות פליטים. אצל הפלסטינים זה הפוך: הם חיו פה והיום הם חיים במחנות פליטים".

אתה בקשר עם בנט היום?
"לצערי אנחנו לא בקשר, למרות שאני רואה את העבודה הטובה שהוא עושה. הקומבינציה שעשו פה עם הממשלה החדשה היא נהדרת. יש לי הרגשה שרק ככה אפשר לנהל בסופו של דבר את המדינה. אף צד, ימין או שמאל, לא יוכל לנהל את המדינה. רק ככה".

לצד השקת ספרו החדש ופרויקט אתר המעברה, עסוק אלפי בהופעות ברחבי הארץ ובהכנות לפסטיבל מספרי הסיפורים 2022, בינתיים, הקורונה מצליחה להוציא אפילו אותו משלוותו.

"התקופה הזו עוברת חרא", הוא אומר. "זו התקופה הכי מסוכנת לאדם - לא רק רפואית. מקבלי ההחלטות משתמשים בנו. מאיימים עלינו. זה מפחיד אותי ואני לא יודע מי הוא מי. אני לא מבין מה עובר בראש של אלה שלא רוצים להתחסן. מה זה חוסר האחריות הזה כלפי עצמם וכלפי המשפחות שלהם? אני לא יכול לסבול את אלה מהמשפחה שלי שלא הולכים להתחסן, כי אני מרגיש שהם מאיימים עליי. התקופה הזו מרחיקה חברים. יש חוסר הבנה לגבי מה שקורה".

והיושבים בממשלה?
"גם הם לא יודעים. זאת הבעיה הכי חמורה. הם לא יודעים ומפחדים להיגיד זאת. בינתיים מספר המאומתים מזנק. פחד אלוהים. תקופה קשה. היינו בחוסר ודאות מוחלט כשפרצה הקורונה, היום לפחות אנחנו יודעים איפה זה נמצא ואיך לשמור על עצמנו. אני מקווה לטוב".

חנו מקרבים זה את זה. אף אחד לא יודע היום שרוב הקהילה הסלוניקאית של היום היא אשכנזית, כי בתקופת הפרעות במזרח אירופה כולם ברחו משם לסלונקי, קי, ושם התערבבו. המהפכה הגנטית היא הכי גדולה. במדינת ישראל קיבלנו מה ציונות את המתנה הכי גדולה: להתאחד זה עם זה. אני, שאני פרסי ואמי עיראקית, נשוי לאנגלייה ממוצא פולני ודודי מני. הילדים שלנו נהנים מהעיראקיות והאשכנזיות ומכל הרברים האחרים. זו ישראל בעיניי".

כיום גם חלק מהפוליטיקאים מתבטאים בגזענות. זה לא מציף את הבעיה?

"הבעיה הגדולה היא שהטיפשות היא לצמיחות. היא תכונה נוראית שלא עוררת. או כשאני שומע את הקשקושים האלה של הגברות הנכבדות האלה שצור עקות 'היה לנו ראש ממשלה מזרחי', אני חושב לעצמי: 'למה את תומכת בראש ממשלה אשכנזי? הדרך שבה חברי הכנסת מדברים היא בריונית. אם קמה עכ"שיו ממשלה שיש בה גם שמאל, גם ימין, גם מזרחים, גם אשכנזים, גם ערבים, גם יהודים - זו אחרית הימים. וגר זאב עם כבש - זה עכשיו. או מה אתם באים ומ'קשקשים? אתמול עשיתי טעות וצפיתי בערוץ הכנסת, ופתאום אני רואה שם את המלחמה הנוראית הזו בין חברי הכנסת בטון בהמתי כזה, שאלוהים ישמור. אצלי בבית לא דיברו ככה. אצלי בבית דיברו מתורבת".

אלפי מצר על העובדה שכמעט אין יוצאי עיראק בפוליטיקה הישראלית. "הם ברחו", הוא אומר. "בכנסת הראשוני זה היו כ-15 חברי כנסת עיראקים. פואד ז"ל היה האחרון. לצערי הוא גמר לא טוב, אבל הוא תרם המון למדינה הזו. הוא לא הבין את כללי המשחק. לא היה לו את העור היבש והמוקעקע שיש לנתניהו, לעמוד במשפט ולהאשים את המדינה שמאשימה אותו. לא היה לפואד את זה כי הוא בא מתרבות".

פגשת את ראש הממשלה נפתלי בנט?

"כשרציתי לקדם את פרויקט המעבר, רה, אחד הדברים שעשיתי היה להיפגש עם שר החינוך, שהיה אז בנט. הפגישה הייתה אמורה להימשך 20-15 דקות,

ולמד באקדמיה הגבוהה לתיאטרון. "כשחזרתי מלונדון, הכל בישראל נראה לי מוזר", הוא מסביר. "פתאום זו לא הייתה הארץ שהכרתי. היא הפכה להיות ארץ שוויצרית. זו הייתה תקופה היפית, והגעתי עם אידיאלים של 'ילדי הפרחים', והבנתי שכאן יש ישראלים ויש ישראלים 'אחרים'. לאט לאט הבנתי שאני חייב לעשות משהו יותר מרק לשחק בתיאטרון".

מה עשית?
"היו לי שתי אפשרויות: להיות 'פנתר שחור', או לנתב את היכולות שלי לא מירות חברתיות דרך התיאטרון. עבדתי ככמאי בכלא מעשיהו ובשכונת התקווה וטיפחתי חשיבה חדשה של יצירת תיאטרון עם אג'נדה. בשנת 1972 ייסדתי את התיאטרון הקהילתי והתחלתי להעלות הצגות חברתיות. זה היה חרשני, כי בימים ההם לא היה אף מנהל תיאטרון מזרחי. פעם התפיסה הייתה שתרבות זה לא ל'פרענקים'. זה השתנה".

עוצמה מזרחית

במקביל לתפקיד הראשי במחזמר האוונגרדי "קפוז" (מעין התשובה הישראלי ל"שיער"), העלה אלפי ככמאי הצגות מחאתיות, בהן "החצי השני", "כאלה אנחנו" ו"ילדים בצל המלחמה", שאת חלקן הציג בתיאטרון "צוותא", מה שהוא מגדיר כמעוז האשכנזי של אז. "היום כשאני חושב על זה, הבטן נופת לי מהדברים המטרופים האלה", הוא מודה. "אבל האומץ שלי השתלם, זה זכה להצלחה וההצגות אפילו שודרו בטל-וויזיה הלימודית".

איך באה לידי ביטוי המחאה שלך אז?

"התיאטרון הקהילתי היה מחתרתי וחי תרני. בשנות ה-70 המוקדמות אמרנו על הבמה שגולדה מנוולת, והסתכלו עלינו כמו על פרחחים. בהמשך גם כתבתי את הסדרה 'שכונת חיים' לטלוויזיה החינוכית, שגם היא הביעה את העוצמה המזרחית כאקט מחאתי".

אתה מרגיש שהיום קיימת עוד גזענות?

"הגזענות קיימת. נקודה. אבל הדרך לנתח ולפתור גזענות היא אחת: איך אני

בשנת 1950, עלה לישראל - תחילה עם סבתו רימה בלבד, הישר למעברה בפי רדס חנה, ובהמשך למעברה בכפר סבא. שנתיים לאחר עלייתו לארץ עלו גם הוריו, אחיו ואחיותיו. "המעברה מלווה אותי עד היום, אני 'הלום מעברה', עד היום כשאני נוסע ברכב אני אומר: 'יא אללה, בילדותי רכבתי על חמור'. הכל נראה לי מותרות היום", הוא מסביר.

עד כמה המעברה עיצבה את אישיותך?

"היא נתנה לי את הזכות להיות עצמאי מהיום שבו הגעתי לארץ. אני זוכר את כל הפרטים מהדרך שעשיתי עם סבתי האהובה מעיראק לישראל. הייתי הילד היחיד במעברה, כי השאר נשלחו לקייבוצים ועליי סבתי שמרה מכל משמר. מעברה היא מקרה ולא המהות. המהות היא הבית. סבתא שלי הייתה הבית שלי, בדיוק כמו שהיום סו אשתי היא הבית שלי".

עם מעבר המשפחה לשיכון בפתח תקו, וזה, החל את לימודיו בבית הספר הדתי "נצה ישראל", שם התגלה כישרון המי שחק שלו. "היה ידוע שאני השחקן הראשי בהצגות בית הספר, ואהבתי את זה", הוא משחזר. "מאוחר יותר היו לי קונפליקטים חזקים עם המורה שלנו, שהיה מרביץ לנו מכות רצח. היום היו מכוני סים אותו ואת שאר המורים לבית הסוהר, אבל בעבר זו הייתה נורמה לצערי. הוא היה מורה שלא סבל אותי וכתב בתעודת גמר חטיבת הביניים שההתנהגות שלי טעונת תיקון. בגלל ההערה הזו לא רצו לקבל אותי לתיכונים, למעט תיכון 'עמל' שהסכים לקבל אותי 'על תנאי' להתנהגות טובה".

במקום להתעסק בלימודיו, בתיכון היה אלפי מגיע רק לחוג הדרמה: "זה כל מה שעניין אותי. ראיתי שנפתח בית ספר לאמנויות 'רננים' בתל אביב, ונירשמתי. לימים, מנהל בית הספר 'נצה ישראל', שאהב אותי, קיבל אותי בהיותי בן 16 למשרת מורה לדרמה בבית הספר. כשאותו מורה שהתנכל לי ראה אותי יושב בחדר המורים - הוא התפלץ".

עם סיום לימודיו התגייס ללהקת גייסות השריון כבדרן וממר ועם שחרורו פנה ללימודי משחק בסטודיו ליד תיאטרון הקאמרי. בהמשך נסע ללונדון

"אמר לי: 'חוללת לי מהפכה בראש'. בנט צילום: הדס פרוש, פלאש 90

"הבעיה היא שטיפשות היא לצמיחות. הקשקושים של הגברות הנכבדות שצועקות 'היה לנו ראש ממשלה מזרחי', אני חושב: 'למה את תומכת בראש ממשלה אשכנזי? אם קמה ממשלה שיש בה שמאל, ימין, מזרחים, אשכנזים, ערבים, יהודים - זו אחרית הימים"

"צלצלתי לצדי צרפתי וסיפרתי לו. הוא אמר לי: 'אה, זה שום דבר, אתה לא תמות מזה. תמות אולי מדברים אחרים'. הוא ידע את כל הפרטים על המחלה והיה מעורה בעניינים כמו אנציקלופדיה. כל פעם שאלתי אותו שאלות אינטימיות יותר ויותר והוא ענה על הכל. הוא מאוד עזר"